

Kurier

MAZOWSZA

BIULETYN INFORMACYJNY
25 -26 (1636 - 1637) 31 lipca 2025 r.

www.solidarnosc.mazowsze.pl

REGIONU MAZOWSZE
ISSN 0208-8045

Andrzej Kropiwnicki honorowym obywatelem m.st. Warszawy

fot: Marzena Wolniewicz

fot: Marzena Wolniewicz

fot: Marzena Wolniewicz

Józef Piłsudski, Ignacy Jan Paderewski, Maria Curie Skłodowska, Lech Kaczyński, Jan Olszewski, Zbigniew Romaszewski to tylko kilka osób z listy 103. Honorowych Obywateli Miasta Stołecznego Warszawy.

Do tego grona w 2025 roku dopisanych zostało 5 nazwisk - osób zasłużonych dla Stolicy. Fakt ten jest dla mazowieckiej Solidarności okazją do radości i świętowania. Wszystko dlatego, iż tak wielkim wyróżnieniem został uhonorowany nasz wieloletni Przewodniczący Zarządu Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność” Kolega Andrzej Kropiwnicki.

W dniu 31 lipca w auli Politechniki Warszawskiej odbyła się uroczysta sesja Rady Miasta, na której wręczono to wyróżnienie. Na uroczystościach obecni byli przedstawiciele Regionu Mazowsze na czele z przewodniczącym Dariuszem Paczuskim. W swoim wystąpieniu nasz laureat odniósł się do pamięci historycznej i nauki jaka z niej płynie. Przede wszystkim jednak wybrzmiały słowa o NSZZ „Solidarność”. „To dzięki NSZZ „Solidarność” otrzymaliśmy dar wolności, a ja mogłem działać w samorządzie warszawskim. Bez Solidarności nie doszedłbym tutaj gdzie jestem.”

Wraz z Andrzejem Kropiwnickim tytuły otrzymali: profesor Andrzej Friszke, profesor Andrzej Kułakowski, Maria Łukaszewicz, Wiesław Myśliwski. Pełna lista honorowych obywateli znajduje się na stronie internetowej Miasta Stołecznego Warszawy.

Kary w zawieszeniu dla byłych milicjantów za typowanie opozycjonistów do wojska w stanie wojennym

Kary 9 i 6 miesięcy w zawieszeniu wymierzył w czwartek (3 lipca) warszawski sąd dwóm byłym funkcjonariuszom stołecznej milicji oskarżonym o typowanie w stanie wojennym opozycjonistów do wojska. Celem działań oskarżonych było prześladowanie osób, które nie zgadzały się z ówczesnym ustrojem – uznał sąd.

„Zgromadzony w tej sprawie materiał dowodowy w ocenie sądu nie pozostawiał żadnych wątpliwości co do sprawstwa i zawinienia obu oskarżonych” – wskazała w uzasadnieniu sędzia Magdalena Dziekańska.

Akt oskarżenia w tej sprawie trafił do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w końcu 2023 r. Oskarżeni zostali dwaj byli funkcjonariusze: Henryk T. – ówczesny zastępca naczelnika jednego z wydziałów Komendy Stołecznej MO – oraz Władysław B. – ówczesny funkcjonariusz innego wydziału KS MO.

Jak wówczas informował Instytut Pamięci Narodowej, „oskarżonym zarzucono popełnienie zbrodni komunistycznych, stanowiących jednocześnie zbrodnie przeciwko ludzkości, polegających na przekroczeniu uprawnień”. Zarzut dotyczy tego, że od 22 października do 10 listopada 1982 r. oskarżeni udzielili pomocy „funkcjonariuszom Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Wojskowej Służby Wewnętrznej, Komendy Głównej Milicji Obywatelskiej oraz Zastępcy Szefa ds. Służby Bezpieczeństwa Komendy Stołecznej MO”. Pomoc ta została udzielona „przy wykonywaniu – wydanych z przekroczeniem uprawnień –

służbowych zarządzeń odnoszących się do typowania rezerwistów na ćwiczenia wojskowe oraz poborowych do odbycia zasadniczej służby wojskowej”.

W czwartek sąd potwierdził w uzasadnieniu orzeczenia, że obaj byli funkcjonariusze „działali przede wszystkim w celu takim, aby zostało dokonane prześladowanie osób, które nie zgadzały się z ówczesnym totalitarnym ustrojem”.

W związku z tym sąd wymierzył Henrykowi T. karę 9 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na trzy lata oraz 9 tys. zł grzywny. Z kolei Władysław B. usłyszał wyrok 6 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na dwa lata oraz 4,8 tys. zł grzywny. Wyrok jest nieprawomocny. W przypadku jego uprawomocnienia sąd orzekł, że orzeczenie ma być podane do publicznej wiadomości przez pół roku na stronie sądu oraz IPN.

„Społeczeństwo powinno być informowane o takich orzeczeniach, aby uczynić zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości, iż funkcjonariusze służb z lat 80. i stanu wojennego ponoszą odpowiedzialność za represjonowanie osób, które stawiały opór ówczesnym władzom niedemokratycznym” – podkreśliła sędzia Dziekańska.

Proces rozpoczął się w lutym br. Oskarżenie dotyczące T. i B. odnosiło się do wytypowania czterech działaczy opozycji, w tym z NSZZ Solidarność, poprzez udzielenie przełożonym informacji o ich działalności opozycyjnej. Według IPN takie działanie oskarżonych ułatwiło „bezpprawne

oraz dokonane z przekroczeniem uprawnień zakwalifikowanie tych osób do odbycia zasadniczej służby wojskowej albo do odbycia trzymiesięcznych ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy, co stanowiło poważne prześladowanie wobec osób należących do określonej grupy o innych poglądach politycznych”.

W zeszłym tygodniu obaj oskarżeni wnosili przed sądem o uniewinnienie. „Nie wiem, na jakiej podstawie twierdzi się, że koordynowałem jakieś prace. Nie miałem nic wspólnego z typowaniem” – mówił T. Z kolei B. zaznaczył, że sam odbył w PRL dwuletnią służbę wojskową. „Pewnie, że dostałem w kość, ale mam pozytywne wspomnienia” – zaznaczył. Również kategorycznie zaprzeczył, aby kogokolwiek typował do odbycia służby wojskowej.

Sąd argumentował, że oskarżeni usłyszeli w czwartek kary w zawieszeniu, skoro głównym sprawcom tych czynów wymierzono kary po dwa lata więzienia. Sędzia nawiązała w ten sposób do prawomocnego wyroku sprzed kilku lat, który zapadł w odniesieniu do inicjatorów procedury powoływania opozycjonistów do wojska.

Chodzi o zakończoną prawomocnie w listopadzie 2019 r. sprawę określaną jako ostatni z procesów dotyczących działań wyższych władz PRL podczas stanu wojennego. Wówczas Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał kary po dwa lata więzienia dla byłych generałów SB Władysława Ciastonia i Józefa Sasina (zmarli w 2021 r.).

Prokuratura IPN w tamtej sprawie podnosiła m.in., że Ciastoń w październiku 1982 r. jako szef SB na telekonferencji z udziałem m.in. wojewódzkich komendantów MO wskazywał, że można wciągać opozycjonistów do czynnej służby wojskowej lub powoływać na okresowe ćwiczenia. Z kolei Sasin, wówczas dyrektor Departamentu V MSW – jak wskazywał IPN – 21 października 1982 r. skierował szyfrogram do zastępców komendantów wojewódzkich ds. SB, w którym zapisano m.in., by „wytypować osoby rekrutujące się głównie z dużych, zagrożonych zakładów pracy (...) a nienadające się z różnych powodów do internowania lub zatrzymania”.

Z kolei w tej sprawie, według IPN, T. miał brać udział w opracowaniu odpowiedzi na ten szyfrogram, zaś B. „mimo że nie był osobiście zapoznany z jego treścią”, to realizował jego założenia. „Oskarżeni w tej sprawie byli małymi trybikami, ale w tych działaniach uczestniczyli i w pełni się z nimi identyfikowali” – mówił w zeszłym tygodniu przed sądem prok. Mariusz Rębacz z IPN.

W czwartek sędzia Dziekańska potwierdziła, że „podpis T. wid-

nieje na pokwitowaniu odbioru szyfrogramu”. Ponadto – jak dodała – w aktach sprawy jest pismo „zawierające listę osób wytypowanych do odbycia służby wojskowej i ćwiczeń, opozycjonistów w rozumieniu SB i to pismo również zostało podpisane przez T”.

Z kolei – jak zaznaczyła sędzia – z dokumentów działań operacyjnych prowadzonych przez B. wynika, że jedna z osób „sprzeciwiających się ówczesnej władzy i biorących udział w strajku po wprowadzeniu stanu wojennego” została wskazana przez niego do odbycia służby wojskowej.

Genezy powołań działaczy opozycyjnych do wojska należy upatrywać w sytuacji, która zaistniała po 13 grudnia 1981 r. Wraz z wprowadzeniem stanu wojennego działalność NSZZ Solidarność została zawieszona i internowano czołowych działaczy, ale związek nie został formalnie zdelegalizowany. Jednocześnie struktury związku podjęły działalność w podziemiu. 8 października 1982 r. Sejm PRL uchwalił nową ustawę o związkach zawodowych, która definitywnie rozwiązywała wszystkie związki zawodowe istniejące przed 13 grudnia 1981 r.,

w tym Solidarność. W odpowiedzi podziemne władze związku zaapelowały o przeprowadzenie 10 listopada 1982 r. ogólnopolskiego strajku.

Z ustaleń historyków wynika, że wówczas – od 5 listopada 1982 r. do 3 lutego 1983 r. – na „trzymiesięczne szkolenie wojskowe w ramach służby czynnej” trafiło około 1450 związkowców Solidarności i opozycjonistów. Inni z opozycjonistów byli wtedy typowani do odbycia zasadniczej służby wojskowej. W istocie – jak przypominał IPN – „chodziło wyłącznie o to, by tych, którzy mogli stanowić zagrożenie dla władzy, izolować i inwigilować”.

Marcin Jabłoński (PAP)
Źródło: dzieje.pl

„Kurier Mazowski” – biuletyn informacyjny
Zarządu Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność”.
Redakcja: Ireneusz Smółka
Skład: Maria Grzybowska
Adres: ul. Wolska 47, 01-201 Warszawa;
tel. 22 314 80 17; e-mail: prasowy-mazowsze@tlen.pl;
www.solidarnosc.mazowsze.pl

Mazowiecka Solidarność przy grobie bł. ks. Jerzego – wzór zaangażowania i pamięci

W ostatnim tygodniu 18 – 25 lipca Przewodniczący Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność” Dariusz Paczuski wraz ze swoim zastępcą Ireneuszem Smółką odwiedzili dyżurujących, ale nie pojechali do przypadkowych osób. Wybrane dwie „ekipy” reprezentujące Region Mazowsze wyróżniają się na tle innych. Ich postawa jest wzorem do naśladowania i podziwu. Gdy ich determinacja, by znaleźć czas i przyjechać na służbę przy grobie bł. ks. Jerzego jest godna aby o niej wspomnieć. 20 lipca swój dyżur miał Oddział NSZZ „Solidarność” Regionu Mazowsze w Białej Podlaskiej. Agata Niszczyk, Teresa Dawidziuk, Marek Pniewski, Tadeusz Fronczak wspierani przez Kolegę Grzegorza Padzika z Mińska Mazowieckiego to najczęściej dyżurujący członkowie mazowieckiej Solidarności. Natomiast gdy w kalendarzu zaznaczony jest 23 dzień miesiąca, zawsze przy grobie można spotkać Kolegów z Siedlec: Ignacego Kickiego, Antoniego Poletyło, Mariana Patralskiego, Euzebiusza Zielińskiego, Mirosława Ćmocha, Czesława Stosio i Mieczysława Skórkę. Dziękujemy wam wszystkim za wspólną postawę i zachęcamy innych do zgłaszania się poprzez Region Mazowsze do Krajowego Koordynatora NSZZ „Solidarność” przy grobie bł. ks. Jerzego Popiełuszki.

chodźcie z nami!

Tadeusz Rolke (1929 - 2025)

W wieku 96 lat zmarł Tadeusz Rolke – jeden z najwybitniejszych polskich fotografów, prekursor polskiej fotografii reportażowej. W latach osiemdziesiątych. współpracownik Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność”

Podczas II Wojny Światowej był członkiem Szarych Szeregów, uczestnikiem powstania warszawskiego na Mokotowie Dolnym (pseud. „Wilk”). Po 2 września 1944 trafił do obozu przejściowego w Pruszkowie, poczym został wywieziony na roboty przymusowe w głąb Niemiec.

W 1952 został aresztowany na podstawie sfabrykowanego przez Urząd Bezpieczeństwa oraz prokuraturę oskarżenia o udział w „organizacji przestępczej” kierowanej przez Władysława Jaworskiego, działającej pod nazwą „Ruch Uniwersalistów”. Organizacja ta miała rzekomo dążyć do obalenia ustroju państwowego. Postawiono mu również zarzut przechowywania materiałów uznanych za szkodliwe dla państwa – w tym przypadku chodziło o broszurę wypożyczoną z ambasady amerykańskiej.

W okresie od czerwca 1952 do sierpnia 1953 był przetrzymywany w więzieniu znanym jako „Toledo”, mieszczącym się przy ulicy Ratuszowej w Warszawie. Następnie Wojskowy Sąd Rejonowy skazał go na karę siedmiu lat pozbawienia wolności. Początkowo trafił do Zakładu Karnego w Barczewie, gdzie spędził dwa miesiące, a potem został przeniesiony do więzienia w Iławie. We wrześniu 1954, dzięki warunkowemu zwolnieniu w ramach amnestii, powrócił do Warszawy. Jako osoba uznana za wroga państwa ludowego nie otrzymał zgody na kontynuowanie studiów.

Początki jego twórczości przypadły na lata 50. XX w. W fotografii reportażowej starał się oddawać polską rzeczywistość, tworzyć interwencyjną fotografię reportażową. Zajmował się m.in. warunkami życia Cyganów w podwarszawskich miejscowościach. Rejestrował też życie artystyczne stolicy. Publikował w tygodnikach „Stolica”, „Świat” oraz w miesięcznikach „Polska” i „Ty i Ja”. Fotografował modę dla „Przekroju”, ukazującego się wówczas w Krakowie. Od 1970 r. przebywał na emigracji w Niemczech. Prace Tadeusza Rolke znalazły się na łamach „Stern”, „Die Zeit”, „Der Spiegel” i „Art”.

W 1980 roku, gdy rozpoczęły się strajki na wybrzeżu powrócił do kraju, aby dokumentować działalność NSZZ „Solidarność”. Udostępniał swoje zdjęcia do podziemnych wydań prasy Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność”. Jego zdjęcie widnieją, na jednym z pierwszych plakatów NSZZ „Solidarność”.

Postanowieniem prezydenta Andrzeja Dudy z 15 lipca 2019 został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski „za wybitne zasługi dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej.”

45. rocznica strajków Lubelskiego Lipca 1980

20 lipca 2025 roku, w 45. Rocznicę strajków Lubelskiego Lipca 1980, które poprzedziły powstanie NSZZ „Solidarność” – oddaliśmy hołd bohaterom tamtych wydarzeń. W uroczystościach wzięli udział przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, delegacje stowarzyszeń, fundacji i przedsiębiorstw oraz uczestnicy wydarzeń z lata 1980 r. Uroczystości w Lublinie rozpoczęły się od złożenia kwiatów, modlitwy i Apelu Pamięci pod Pomnikiem Wdzięczności. Delegacje złożyły również kwiaty pod pomnikiem ks. Jerzego Popiełuszki – Patrona Solidarności, oddając hołd robotnikom, którzy latem 1980 roku sprzeciwili się komunistycznej władzy. Następnie uczestnicy obchodów wzięli udział w uroczystej mszy świętej w Archikatedrze Lubelskiej.

W uroczystościach wzięli udział przedstawiciele Zarządu Regionu Mazowsze, Przewodniczący Dariusz Paczuski i jego Zastępca Ireneusz Smółka. Przy składaniu kwiatów dołączyła do nich Koleżanka Anna Kaurzel przewodnicząca Krajowej Komisji Rewizyjnej. Uroczystości były też okazją do rozmowy z zastępcą Prezesa IPN, Karolem Polejowskim o dialogu i współpracy między naszymi instytucjami.

IM WIĘCEJ NAS, TYM KORZYSTNIEJ DLA WSZYSTKICH! DOŁĄCZ DO PROGRAMU

**Program dedykowany dla Członków
NSZZ Solidarność Region Mazowsze**

Kupując karty sportowe, nie tylko zyskujesz dostęp do aktywności, ale i pomagasz utrzymać niskie ceny na dłużej - Działajmy razem!

DZIESIĄTKI AKTYWNOŚCI W TWOJEJ OKOLICY

www.vanitystyle.pl/obiekty

fitness

siłownia

pływanie

sztuki walki

joga

ooo

i wiele więcej

Karta FitProfit

bestseller

nielimitowana

Cena: 159,00 zł

- Nielimitowana liczba wejść do różnych obiektów jednego dnia
- Brak dopłat w tysiącach obiektów w Polsce
- Dziesiątki różnych aktywności sportowych
- Ponad 1200 rabatów na różne produkty i usługi
- Pakiet korzyści online

Karta FitSport

8 wejść

Cena: 75,00 zł

- 8 wejść do obiektów w miesiącu
- Dziesiątki różnych aktywności sportowych
- Ponad 1200 rabatów na różne produkty i usługi
- Pakiet korzyści online

KARTA SPORTOWA W TELEFONIE

Pobierz aplikację VanityStyle Next.
Wejdź na www.vanitystyle.pl/aplikacja

JAK ZAMÓWIĆ KARTĘ?

Jeżeli chcesz korzystać z karty sportowej już od 1 września, zapisz się i opłać program do 20 sierpnia 2025 roku.

Szczegóły o cenach oraz płatności znajdziesz na t.ly/GY2t3 lub zeskanuj kod QR.

**KAŻDY CZŁONEK I PRACOWNIK ZWIĄZKU MOŻE ZAKUPIĆ KARTĘ
DLA OSÓB TOWARZYSZĄCYCH I KARTY DLA DZIECI.**

